

OTVORENA OBNOVLJENA PALAČA ŠEĆERA

Muzej kakav Rijeka odavno zaslužuje

Str. ► 18. i 19.

Otvorenje Palače, odnosno novog stalnog postava Muzeja grada Rijeke, čija je obnova trajala dvije i pol godine, jedan je od vrhunaca projekta EPK-a, a uz domaće snage na čelu s gradonačelnikom Vojkom Obersnelom, nazočili su mu i premijer Andrej Plenković te ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek

SVEČANOST RIJEČKE KULTURE Nakon dvije i pol godine stigao je dugoočekivani da

Dio posvećen kazalištu

Nina Obuljen Koržinek, Andrej Plenković, Vojko Obersnel i Ervin Dubrović

Otvoreni Muzej grada Rijeke

Otvorenju je prisustvovao i premijer Andrej Plenković, uz ministricu kulture Ninu Obuljen Koržinek, gradonačelnika Rijeke Vojka Obersnela i ravnatelja Muzeja grada Rijeke Ervina Dubrovića

Davor MANDIĆ
Snimio Marko GRACIN

RIJEKA» Bit će ponosnih, bit će razočaranih, bit će sretnih i ushićenih, možda i pokoji ravnodušan, ali nitko od njih neće moći reći da je jedna mala, i sve manja postindustrijska Rijeka, nema gradski muzej koji zaslužuje. Muzej grada Rijeke na svojoj novoj lokaciji u art-parku Benčić u tzv. Palači šećera otvoren je jučer uz sam vrh izvršne vlasti na čelu s premijerom Andrejem Plenkovićem. Na svečanosti za mali broj uzvanika i novinare ukazala se i ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek, za koju se činilo da se nakon slučaja zvijezde na Korzu više u ovome gradu neće pojavljivati, no u danu u kojem je HDZ-u presuđeno da mora platiti milijunsku kaznu očito je valjalo mobilizirati sve što se moglo da bi se uoči lokalnih izbora poslala poruka da je HDZ-ova vlada pomagala i da će pomagati Rijeku, kako je to istaknuo premijer Plenković u svome obraćanju.

Ostvarenje sna

No zvijezda otvaranja ipak je bio najponosniji čovjek u zgradi, ravnatelj Muzeja grada Rijeke Ervin Dubrović.

- Mi smo zaista danas sretni. To se katkad kaže kurtoazno, ali mi ovo čekamo više od 25 godina koliko postoji muzej u ovakvom obliku koji se bavi poviješću Rijeke. Uvijek smo toj povijesti prilazili široko, gledajući Rijeku kao točku koja je imala strateško značenje za srednju Europu. Dio toga može se i ovdje vidjeti. Za nas je ovo ostvarenje sna

- rekao je Dubrović.

Ne puno manje ponosan mogao je biti i riječki gradonačelnik Vojko Obersnel, koji je u svome obraćanju rekao da dugo već dolazi u ovu zgradu.

- Hvatao sam se za glavu koliko je novaca ovdje utrošeno od pripremnih do završnih radova i divio se kako su restoratori centimetar po centimetar čistili zidove da bi došli do ovog današnjeg rezultata - rekao je Obersnel začinivši svoj govor i elementom misterije.

- Cijela ova zona dobit će novo lice, pa uz uređenu Kresimirovu i Željeznički kolodvor, te još poneko iznenađenje o čemu još nećemo govoriti, možemo s pravom očekivati da će ovdje oživjeti novo gradsko središte, središte kulture, umjetnosti, knjige i znanja - rekao je gradonačelnik.

Kompleksna riječka povijest

Premijer Plenković izrazio je sreću i zadovoljstvo što je na predstavljanju projekta vrijednog 39 milijuna kuna, projekta od visokog značaja za razvoj Rijeke, koji je obilježio godinu Rijeke kao Europske prijestolnice kulture. Kulturna baština, prema Plenkoviću, predstavlja najugroženiju vrstu baštine, a projekt njene revitalizacije u Rijeci presudan je čimbenik u njenu očuvanju.

EKSPONATI

Neki od eksponata nabavljeni su direktno iz propalih tvornica, a neki su doslovno spašeni iz smeća

Palača, prema njegovu kazivanju, često je tijekom povijesti mijenjala namjenu i odražava kompleksnu riječku povijest, a podrška Vlade RH Rijeci i njenim projektima odražava činjenicu da ovdje žive ambiciozni i radišni ljudi.

Važan dio posla na samoj zgradi Palače šećera obavio je Hrvatski restoratorski zavod, pa se na otvorenju obratila i njegova ravnateljica Tajana Pleše, rekavši da je Zavod u Palaču ušao prije točno 17 godina te da su u projektu pokušali restaurirati autentični prostor. U godini pandemije i zagrebačkog potresa, rekla je, trebala nam je jedna pozitivna priča.

Ranije toga dana novinari su dobili priliku prisustvovati vođenoj turi novim Muzejom grada Rijeke uz njegova ravnatelja Ervina Dubrovića i dizajnericu postavu Nikolinu Jelavić Mitrović. Naime samo otvorenje velebne Palače, za koje je vladao velik interes javnosti, zbog pandemije je organizirano u cijelih tjedana dana, a novinari su dobili priliku prvi ući u novouređen prostor.

Interaktivni elementi

Palačom smo i mi prošli prije dva mjeseca, kada se nazirala njena velebnost, no tada je još nedostajalo podosta opreme, pa smo u društvu dizajnerice više domišljali što će sve u njoj biti, iako je bilo jasno da sami zidovi, reprezentativna Mramorna dvorana na drugom katu ili raskošno barokno stubište, tako moćno za jednu malenu Rijeku, pričaju famoznu priču i bez opreme. No sada smo mogli vidjeti i kako to sve izgleda u gotovo punoj

39 milijuna kuna vrijedan je projekt

Predmeti su postavljeni u više od 30 prostorija na dva kata Palače

in za središnju gradsku muzejsku instituciju - MGR je uselio u novi dom

Osim novinara bilo je i uzvanika

Rijeka iz zanimljive vizure

ke u velebnoj Palači šećera

Ervin Dubrović, ravnatelj Muzeja grada Rijeke, upoznaje novinare sa stalnim postavom

Suvremeni muzejski postav

opremi. Kažemo gotovo, jer kako je to više puta istaknula dizajnerica, tehnika ima neki svoj život i ponekad se tu dinamiku jednostavno ne uspijeva pratiti. Naime neki elementi, napose interaktivni, još ne funkcioniraju.

Krenuli smo s prvog kata, koji je cijeli »opremljeniji«, odnosno na njemu je sama Palača puno manja zvijezda no što je to na drugom, impresivnijem katu, na kojem su brojni autentični zidni i stropni oslici. Prvi kat pak priča priču o povijesti Rijeke. I iako smo prostorijama, zbog ograničenosti vremena (a prostorija je ukupno 30) gotovo protrčali, ipak smo mogli steći određeni dojam. Mnoge prostorije pokušavaju ponuditi neku interaktivnu komponentu, a primijeti se i trud dizajnerice da prostori ne budu »zagušeni povijesću«, već da povijest uvijek bude u službi priče. Pa ako treba ispričati priču o Rijeci na granici, koja se provlači u mnogim prostorijama, ona će u jednoj biti označena upravo

„Mi smo zaista danas sretni.

To se katkad kaže kurtoazno, ali mi ovo čekamo više od 25 godina koliko postoji muzej u ovakvom obliku koji se bavi povijesću Rijeke

Ervin Dubrović

granicom na podu. Jednako tako, povijest nisu samo carevi i kraljevi, od kojih su mnogi pretendirali na Rijeku, što je prikazano na više mjesta, već i običan puk, pa se na okrećućim elementima u jednoj prostoriji može sagledati i puk određenoga doba i podneblja.

Sobe na prvom katu

Dubrović je novinarima objasnio i jednu sretnu podudarnost u jednoj nesreći. Naime Muzej grada Rijeke počinje svoju misiju baš u vrijeme početka propasti industrije u

Rijeci, pa su neki od eksponata nabavljani direktno iz propalih tvornica, a neki su doslovno spašeni iz smeća.

- Osnovani smo u pravom trenutku da spasimo te stvari – rekao je Dubrović.

Dobro izgleda prostorija s torpedom. Osim što je izložen dio torpeda iz prve serije, dakle jedan od najstarijih, i to u velikom presjeku torpeda, tamo je i vjerna replika propelera. Ona se može i pokrenuti, što je Dubrović demonstrirao, a kad smo shvatili da ima dvije propele koje se kreću suprotno jedna od druge, taman smo pomislili, a što ako nekome u tome zapne ruka, Dubrović je pokazao da su i na to mislili pa približio ruku koja je zaustavila mehanizam. Predviđamo česta popravljivanja rasklimanog mehanizma, no efekt je postignut.

Jedna od ljepših soba na prvom katu, ali zbog sobe same, jest tzv. Fumijeva soba, na čijem je stropu oslik kojemu bi posjetitelj mogao posvetiti posebnu pozornost.

Nakon nje slijedi prostorija

s tzv. lakom industrijom, koja snažno miriše na čokoladu. Osim što nam je to bio znak da još uvijek nemamo koronavirus, objašnjeno nam je da (namjeran) miris dolazi iz površine pulta. Nismo shvatili kako, ali nije bilo vremena za pitanja, jer smo već bili u sobi mnogih onih pretendena na Rijeku, koju simbolizira dvoglavi orao. Sedam je tu raznih država, ali i njihovih himni. Naravno, vrlo brzo prostorijom je odjekivala »Hej, Slaveni«.

Soba iseljenika je također prilično dizajnirana, pa iseljeničtvo simboliziraju brojni kovčez, to je jedan stilizirani, koji je zapravo mini projekcijsko mjesto u kojem se može pogledati film. Na kraju tog dijela muzeja prostorija je s najljepšim pogledom u Muzeju, koji se s južne strane prostire prema silosima i lokomotivi na Željezničkom kolodvoru, a s druge strane prema art-parku. To je inače biblioteka, u kojoj se može predahnuti i prelistati neku od knjiga u hipertrofiranom

stolicama/foteljama.

Kružno dalje prostorija je posvećena kazalištu, pa oda Drugom svjetskom ratu, s gomilom pušaka uperenih prema njenu centru i partizanskim tiskarskim strojem, da bi slijedila riječka morsk priča, malo »Galeba«, pa Jugolinije, ali i priča o Grobniku i trkama.

Moguće nezadovoljnike vidimo u populaciji onih kojima će se Domovinski rat na samo jednom panou činiti premalen, a koje bi moglo zasmetati i to što je riječka muzika dobila više prostora.

Sve što se vidjelo na ovom katu vrlo je sažeto u hodniku u lenti vremena, nakon čega se može produljiti na drugi kat.

Drugi kat

Od reprezentativne Mramorne dvorane desno stiže se u priču o Rafineriji šećera, pa će se na tom katu pričati priča o kompaniji koja je promijenila i lice i naličje Rijeke, pravom multinacionalki nastaloj po napatku Marije Terezije. Prostorija koja pokazuje koliki je to kompleks

ukupno, mogla bi iznenaditi one koji tim podatkom nisu baratali, kao mi svojedobno. U tzv. salonu veduta restauratorski radovi još nisu gotovi. Dubrović nam je objasnio da su oslici nastali nakon što je zgrada obnovljena poslije velikog požara 1775. godine i da predstavljaju moć kompanije.

Priča o šećeru dalje dobiva sve bizarnije momente, pa jedna prostorija, u kojoj su brojne tzv. šećerne glave, tj. tuljci od šećera, podsjeća na skup Ku Klux Klana. Srećom, takve povijesti u Rijeci ipak nije bilo, pa smo se mogli poigrati komadanjem jednoga »kampanula«, kako su tuljaci zvali lokalno.

Tri povezane prostorije trenutno služe za izložbu »More, kamen, grad – riječki i hrvatski slikari«, a slijedi priča o Tvornici duhana i konačno, u hodniku, priča o tvornici »Rikard Benčić«, u kojoj je završila naša brzinska uvodna tura po novoootvorenom Muzeju grada Rijeke u velebnoj Palači šećera. Valja se svakako Muzeju vratiti i pozorno ga od vrha do dna pregledati.